

BLUMENTÁL

Ročník XXI

Číslo 7

Júl 2010

DAR A TAJOMSTVO

Na slávnosť Najsvätejšieho Ježišovho Srdca ukončil Svätý Otec rok kňazov. Cieľom týchto riadkov je podnietiť každého, kto si ich prečíta, aby v duchu prešiel toto obdobie jedného roka a vo svojom vnútri bilancoval, ako on sám prežil rok kňazov, ako ho prežilo farské spoločenstvo, a či si napriek nebývalým útokom na katolíckych kňazov, alebo práve pre tieto útoky, uvedomil, kým a čím je katolícky kňaz.

Na celoslovenskej púti kňazov v Šaštíne otec arcibiskup Stanislav Zvolenský povedal: *Jeden z najexpresívnejších úkonov kňazskej vysviacky je prostrácia, keď mladí kandidáti na kňazstvo ležia na zemi dolu tvárou a modlia sa spolu s ľuďmi Litánie k všetkým svätým. Je to vyjadrenie oddanosti a úplného vydania sa Kristovi, ktorý povoláva kňazov do svojej služby a ponúka im úžasný dar – a my môžeme dodať, že prostrácia je aj symbolom ľudskej krehkosti, nehodnosti prijať taký vznešený a nezaslúžený dar.*

Kňazstvo je teda *Dar a tajomstvo*. Takto o ňom hovoril aj Boží služobník Ján Pavol II. po päťdesiatich rokoch svojho kňazstva a tak nazval aj svoju knihu. **Kňazstvo je teda darom Boha a tajomstvom medzi človekom a Bohom**, ktorý zveruje do krehkých kňazských rúk tie najvznešenejšie dary tejto zeme – moc premieňať chlieb a víno na telo a krv Ježiša Krista, moc rozhrášovať a prinášať tak Božie odpustenie, očisťovať od dedičnej viny vo sviatosti krstu, posilňovať v utrpení a bolestiach pri udeľovaní sviatosti pomazania chorých a ďalšie vznešené dary v ostatných sviatostiach.

Keď patrón kňazov svätý Ján Mária Vianney hovoril o veľkosti kňazstva, povedal: „Keby kňaz pochopil sám seba, zomrel by. Boh ho poslúcha! Keď totiž kňaz vysloví len dve sková, Pán zostúpi na jeho hlas z neba a uzavrie sa do malej Hostie“, a potom, keď svojim veriacim vysvetľoval význam tejto sviatosti, povedal: „Keby sme vylúčili sviatosť kňazstva, nemali by sme v našich chrámoch Pána Ježiša v svätostánkoch. Veď kto premenil chlieb a víno? Kňaz! Kto ho uložil do svätostánku? Kňaz! Kto vás prijal do spoločenstva Cirkvi, keď ste vstúpili do sveta? Bol to kňaz! Kto sýti vašu dušu, aby mala silu dokončiť svoje putovanie na tejto zemi? Kňaz! Kto ju pripraví, aby sa mohla objaviť pred Bohom posledný raz umytá v krvi Ježiša Krista? Kňaz! Vždy len kňaz. A ak duša umiera zasiahnutá hriechom, kto ju obživí, kto jej poskytne pokoj a mier? Opäť kňaz. A tak po Bohu kňaz je všetkým. On sám seba nepochopí skôr ako v nebi.“ To sú slová, ktorými sa tento veľký svätec vyjadroval o tajomstve kňazstva. Je naozaj nepochopiteľné, že Boh zveruje takéto dar a takúto moc hriešnemu človeku. Moc, ktorú nemajú ani anjeli v nebi – dotýkať sa a rozdávať Krista. Môžeme teda povedať: Aká je to úžasná pokora Boha – dáva sa k dispozícii svojmu stvoreniu, hriešnemu človeku.

Rovnako veľkým tajomstvom je kňazské povolanie. Preto my kňazi sa vždy s pokorou a bážňou musíme usilovať byť toho hodní a s pokorou a bážňou máme používať kňazskú moc. Veď už samo slovo **kňaz**, v latinčine **sacerdos** vyjadruje, **že ide o posvätný dar, obdarovanie. Sám kňaz je obdarovaný a aj sám má byť darom pre iných – sacer doz.** Keď teda Boh takto obdaroval nás kňazov nadprirodzenou mocou, čaká od nás, že budeme ten dar spoločne zveľadovať a naplňovať svojou službou pre spásu ľudí.

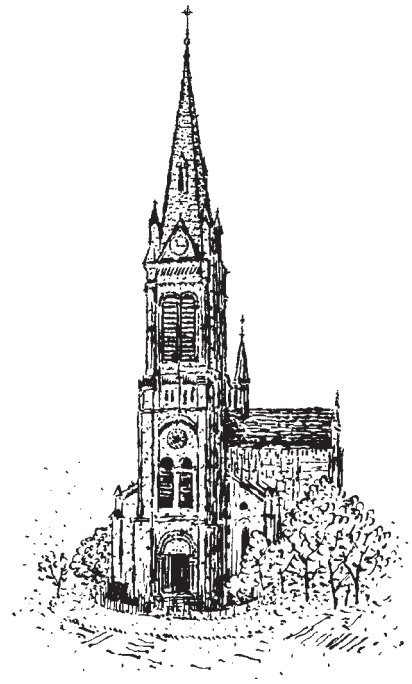
Svätý Ján Mária Vianney hovorí: **Je to kňaz, kto pokračuje v diele vykúpenia na zemi.** Načo by bol dom plný zlata, keby nebol nikto, kto by doň otvoril dvere: A práve kňaz má **klúče k nebeským pokladom.** Je to on, kto otvára dvere, on, kto je hospodárom dobrého Boha a zároveň správcom jeho dobier. Nechajte farnosť dvadsať rokov bez kňaza a budú sa tam ľudia klaňať zvieratám. Kňaz nie je kňazom pre seba, ale pre vás.“ Svätý arský farrár tieto slová nielen povedal, ale sám ich uskutočňoval s veľkou pastoračnou láskou a s Kristovou trpezlivosťou.

Kňazstvo však nie je len darom a tajomstvom, **kňazstvo je aj veľkým a bohatým dobrodružstvom služby pre Krista.** Katolícky kňaz je a vždy ostane Kristovým kňazom. On mu prepožičal svoje srdce, svoje ústa, svoje ruky aj svoje nohy. Ak kňaz neslúži ľuďom, ak neponúka Ježiša hladujúcim ľudským dušiam, stráca svoju identitu aj svoju veľkosť a je z neho len nejaký „obradník“, možno herec alebo „biznis man“. No to už nemá s kňazstvom nič spoločné, to už je potom len obyčajná kňazská tragédia ľudskej slabosti.

No „**hlavným a ústredným dôvodom jestvovania kňazstva je Eucharistia**“ napísal vo svojom liste kňazom na Zelený štvrtok v r. 1980 Boží služobník Ján Pavol II. **Žiť s Eucharistiou znamená žiť s Kristom.** Bez neho nemáme šancu obstáť ani chápať kňazstvo ako dar, ako nezaslúžený dar neba.

Mohli by sme ešte pokračovať, iste by si mnohí z vás spomenuli na niektorého alebo niektorých kňazov, čo pôsobili v tejto farnosti a boli ozajstným príkladom kňaza, ktorý žil svoje Kristovo kňazstvo celým svojim srdcom s veľkým duchom a s veľkou láskou ku Kristovi. Myslím si, že je potrebné práve v dnešných časoch vrátiť kňazstvu takúto hodnotu a veľkosť a tak zotrieť tú špinu bulváru, ktorý nevie o kňazoch povedať už pomaly ani

(Dokončenie na s. 4)

Modlitba za rodiny

Nepoškvrnená Matka Ježišova a Matka naša, hnaní potrebami našich čias prichádzame k tebe a v tvojom materskom Srdci hľadáme záchranu problémov, ktoré doliehajú na život rodín nášho mesta a nášho Slovenska.

Ty si so svojim Božím Synom vytvárala život Svätej rodiny; spolu so svätým Jozefom ste s úzkosťou hľadali strateného Ježiša; vy ste Dieta prijali ako sväté a Božie.

Matka, ty vieš, ako sa zmieta život súčasných manželstiev a rodín, koľkými nebezpečenstvami je ohrozený mravný základ rodín a kresťanská výchova detí.

Ty vieš, čo všetko rozbíja a naruša pokoj a radosť našich rodín.

Ty vieš, čo všetko im chýba, aby mohli byť rodinami radostnými a šťastnými, aby mohli byť rodinami Božími a svätými.

Najsvätejšia Matka, zhladni na všetky rodiny, ktoré sa usilujú plniť vôľu tvojho Syna; zachovaj ich v láske a pomôž im, aby odovzdávali vieru svojim deťom s dôslednou odvážnosťou.

Matka, daj, nech sú naše rodiny jednotné, nech zostanú verné, nech majú v úcte život, život ľudský a život Boží v sebe i vo svojich deťoch.

Najsvätejšia Matka, prichádzame ťa prosiť za všetky rodiny nášho mesta; za rodiny rozvadené, rozbité hriechom vášni, sebeckta, nevery, alkoholizmu;
(Dokončenie na s. 7)

RADOŠŤ V SLUŽBE A SAMOTE

Radosť v Alžbetinom dome by mala byť i našou radosťou. Ozajstná radosť však nie je lacná. Zvyčajne nám ju neprinášajú nejaké suché teórie, skôr sa chceme stretnúť s niečím jasným, zakúsiť silu Božieho slova, Božej lásky.

Na sviatok Návštevy Panny Márie sprevádzame mladučkú Máriu duchovným pohľadom, ako sa ponáhľa do horského judejského mestečka Ein Karim, aby sa stretla so svojou príbuznou Alžbetou, podelila sa s ňou o svoju radosť a aby jej pomohla. Nešla k nej len preto, aby zaspievala svoj Magnificat. Tak ani my sa nemáme približovať k bližnému len preto, aby sme mu odhalovali bohatstvo kresťanstva, ale aj preto, aby sme s ním niesli bolesti i utrpenia a prežívali s ním radosť a zodpovednosť. Zodpovednosť za svet, za naše rodiny z nás nikto nesníme. Kritikou ani nadávaním na pomery okolo nás nič nevyriešime, ale svojím postojom k problémom čias a zmenou samých seba môžeme urobiť dosť. Ide len o to, znova sa pokúsiť riskovať snahu byť dobrý k všetkým.

Svet môže byť lepší, raj na ňom síce nikdy nebude, ale život v tomto dare stvorenia môže byť ľahší. Obyčajné slová však na to nestačia, treba podľa nich žiť. Tak ako žila Mária, matka Pána i matka naša. Ona je milostiplná, my sme hriešni, no jej príhovor nám pomôže, aby sme začali svoju vieru brať vážne. Panna Mária bola vnímavá na Božie slovo, aj my môžeme byť takí, ak ho budeme poznať, ak denne vezmeme do rúk Sväté písmo a prečítame si hoci len krátky úryvok a ak sa nad ním zamyslíme. Keď počas dňa hoci len na chvíľku zopreme ruky a budeme prosiť za našich blízkych, za svoje rodiny, priateľov i nepriateľov, za známych a spolupracovníkov. Ak si

budeme vedomí toho, že každý človek, s ktorým sa stretáme, je živým zosobnením Ježiša Krista.

Keď navštívim chorého priateľa, pomôžem starému, vypočujem trpiaceho, poradím mu a budem s ním súcitiť, uvádzam do života to, čo čítame o Panne Márii v súvislosti s jej návštevou Alžbety. Vieme, že realita je veľmi často iná: prichádzajú okamihy nezdaru, skleslosti, ale ten, kto svoj život vo všetkom odovzdá do rúk Panny Márie, nebude sklamaný.

Keď anjel navštívil Pannu Máriu, aby jej zvestoval, že sa má stať matkou sľúbeného Vykupiteľa, bola sama. Boh od svojich vyvolených očakáva väčšiu odovzdanosť než od ostatných ľudí, a tak, keď Mária so súhlasom prijala Božie želanie, opustila samotu a ponáhľala sa k Alžbete. Aj my by sme mali ísť k ľuďom vtedy, keď im máme čo povedať, a predovšetkým vtedy, keď im

môžeme sprostredkovať kontakt s Bohom. Na to sa však musíme pripraviť. Panna Mária hoci ešte nevedela, že si ju Boh vyvolil za matku Vykupiteľa, už sa pripravovala na akékoľvek poslanie, pretože bola ochotná plniť Božiu vôľu za každých okolností. Preto bola pripravená na taký závažný Boží odkaz odpovedať: *Hľa, som služobnica Pána.*

Sme aj my tak pripravení a ochotní odpovedať na Božiu vôľu?

Je dobré pripravovať sa na rozličné životné okolnosti, na plnenie rodinných i pracovných povinností modlitbou, účasťou na bohoslužbách. Načerpáme silu a budeme môcť s rozvahou reagovať na každú situáciu, ale predovšetkým budeme môcť dať odpoveď Bohu. Veľmi ľahko sa vyslovujú slová: „Buď vôľa tvoja,“ keď sa modlíme *Otče náš*, keď nám však Boh dá poznať svoju vôľu, niekedy to býva oveľa ťažšie. Na to sa treba denne pripravovať, vytvoriť si kúsok samoty, v ktorej by sme mali čas pre Boha a pre svoju dušu.

Spomeňme si, ako sa niekedy cítíme v spoločnosti cudzích ľudí, keď niekam prídeme a nikto si nás nevníma. Buď sa nudíme, alebo sme nespokojní, ba dokonca urazení, ak nám nevenujú pozornosť. A ako sa asi cíti v našej spoločnosti Boh, keď pre množstvo rozličných záujmov mu nevenujeme ani okamih svojho času v modlitbe? Kiež by sme milovali aj samotu, pretože aj cez ňu sa pripravujeme na stretnutie s Bohom i s blízkymi. Nielen preto, aby sme z toho mali ošoh len my sami, ale aj preto, aby sme mohli oddane slúžiť Bohu i blízkym. Aby sme boli denne ako Panna Mária pripravení celým srdcom prehlásiť: *Buď vôľa tvoja!* **Spracoval Marián Bér**

ZVEĽAĎUJME DEDIČSTVO OTCOV

Dielo a nasadenie pre Krista, ktorým tak blahodarne pôsobili na našich predkov, nič nestráca na aktuálnosti ani pre človeka dvadsiateho storočia. Aj keď sa činnosť Solúnskych bratov sv. Cyrila a Metoda odohrávala pred stáročiami, sú neustálym zdrojom inšpirácie pre kazateľov i laikov, historikov, spisovateľov, básnikov i výtvarných umelcov... O význame diela svätých Cyrila a Metoda pre náš národ nepochybovala ani marxistická literatúra, ktorá ho tiež vyzdvihovala, ale z celkom iných dôvodov ako my veriaci – napísal pred časom v úvode ku knihe Antona Bagina Spolupatróni Európy biskup Rudolf Baláž. A my dodávame, že dielo našich vierozvestov vyzdvihuje aj Cirkev dvadsiateho storočia a ctia si ho tí slovenskí veriaci, ktorí sa cítia jeho dedičmi.

Čo teda znamenala a znamená misia solúnskych bratov pre nás Slovákov, pre Slovanov a vôbec pre celú strednú Európu?

Cyriilo-metodská misia mala tri rozmery – evanjelizačný, kultúrny a spoločenský. Bolo to však predovšetkým ich evanjelizačné dielo, ktoré nemožno nespomenúť na prvom mieste, keď hovoríme o ich pôsobení na území obývanom našimi predkami, no nielen na ňom. Na svoju misiu sa pripravili ešte pred odchodom z vlasti, potom, ako prijali poverenie byzantského cisára Michala III., keď vyhovel prosbe kniežata Rastislava (Rastica) a vybral si ich na túto misiu. Ešte v r. 1989 napísal vdp. Anton Solčiansky v Katolíckych novinách: „Odkaz, dedičstvo solúnskych svätých bra-

tov nemožno zriedkovať a vyberať si z neho len to, čo nám práve príde vhod. Možno ho prijať len v jeho celistvosti a v jednote jeho troch základných rozmerov“ (už spomenutých: náboženského, kultúrneho a politického). A pápež Pavol VI. v Antiquae nobilitatis napísal: „Keď sa zamýšľame nad významom apoštolátu dvoch solúnskych bratov, jasne vidíme, že bol pre našich predkov najštedrejším Božím darom, veď oni hlásaním evanjelia priviedli slovanské národy do lona Cirkvi, okrem toho vytvorením novej abecedy a uzákonením spisovného jazyka otvorili brány vedy a kultúry. Vďaka ich dielu sa vám otvoril priestor k literatúre Východu i Západu. Cirkev v týchto krajinách dosiahla riadne

usporiadanie, aj civilné právo bolo poznačené pravidlami plnými múdrosti... Im treba ďakovať, že sa vaše národy dostali do počtu kultúrne najvyspelejších národov.“

Myslím si, že v súčasnosti je potrebné hovoriť o význame cyriilo-metodskej misie a diela, ktoré z nej vzišlo, ako opakovať životopisné údaje solúnskych bratov, lebo tak ako ich pôsobenie poznačili intrigy neprajníkov, aj v súčasnosti význam ich misie neraz znevažujú predovšetkým bulvárne a, žiaľ, neraz aj nebulvárne médiá podnecované nepriateľmi kresťanstva a liberálmi všetkých druhov.

Je známe, že misia solúnskych bratov prišla do Moravského kniežatstva r. 863. Okrem Konštantína a Metoda ju tvorili aj ich žiaci Klement, Vavrinc, Sava, Naum, Angelár a ďalší. Viacerí z nich, ako sa domnievajú niektorí vedci, píše Dr. Vragaš: „mohli mať aj slovanský pôvod“. A ďalej: „Najvýznamnejším činom cyriilo-metodskej evanjelizácie v Moravskom kniežatstve bolo zavedenie slovanskej liturgie a učilište, ktoré založili Konštantín a Metod hneď po svojom príchode. V Živote Konštantína (ŽK) sa uvádza, že Rastislav

zhromaždil učeníkov a dal ich Konštantínovi na učenie. Učili sa predovšetkým písať a čítať v reči našich predkov, pripravovali kandidátov na kňazstvo, pripravovali bohoslužobné knihy v reči ľudu, pričom používali aj knihy vyhotovené ešte pred príchodom na naše územie.

Mimoriadnym činom týchto veľikánov ducha okrem prekladu Svätého písma bolo zavedenie reči ľudu do liturgie, keď po jej schválení v Ríme sa staroslovenčina stala štvrtým liturgickým jazykom po latinčine, gréčtine a hebrejčine. No hoci Konštantín a Metod pochádzali z Byzancie, uplatňovali reč ľudu nielen v byzantskom, ale aj v rímskom rite. Táto skutočnosť pomohla prehĺbiť v zemi našich predkov už predtým začatú evanjelizáciu, a Božie slovo pevne zakoreniť v srdciach našich praotcov“.

Takto v službe evanjelia medzi našimi predkami vierozvestovia Konštantín a Metod spolu budovali Božiu Cirkev v rokoch 863 – 869. Po Konštantínovej smrti v Ríme 14. februára 869 arcibiskup Metod po-

kračoval v diele so svojimi žiakmi až do roku 885. Napriek tomu, že po jeho smrti a po vyhnaní jeho žiakov z krajiny nastali pre celé cyrilo-metodské dielo krušné časy

- ich žiaci museli opustiť krajinu, učilište zaniklo a slovanskú liturgiu postupne vytlačila liturgia latinská - cirkevná organizácia nezaujíma (treba pripomenúť, že Nitrianske biskupstvo je najstaršie biskupstvo v strednej Európe, ako to neraz zdôrazňoval aj Ján Pavol II.) a z duše ľudu nevymizla ani slávna epocha ich misie.

My Slováci patrime k priamym dedičom evanjelizačného diela solúnskych bratov. Cyrilo-metodské dedičstvo je naskutku naše, píše prof. M. S. Ďurica (*Dedičstvo sv. Cyrila a Metoda v dejinách slovenského národa*), tým však nepopierame, že cyrilo-metodská misia bola bez vplyvu a účinku na iné slovanské národy, ba ani na kresťanskú civilizáciu celej Európy. Aj pápež Ján Pavol II. ocenil tento širší dosah cyrilo-metodskej evanjelizácie, keď popri sv. Benediktovi vyhlásil sv. Cyrila a Metoda za spolupatrons Európy a v jubilejnom roku 1985 im venoval Encykliku *Slavorum apostoli*, v ktorej napísal: Rodina slovanských

(Dokončenie na s. 8)

MODLIL SOM SA V MEŠITE

Keď som ešte v čase mojich prvých štúdií niekedy roku 2002 bol prvýkrát na archeologickom výskume v Turecku, býval som v Ak-hoteli v starobyľom meste Selčuk. Hneď vedľa hotela stála malá historická mešitka s minaretom s gýčovým neónovým osvetlením a ampliónom, z ktorého nás päťkrát za deň budil fahavým spevom mestský muezzin - moslimský zvolávač na modlitbu (prvýkrát okolo piatej hodiny ráno). Keďže som sa túžil niekde modliť a katolícka svätýňa Panny Márie bola vzdialená asi deväť kilometrov na vysokom vrchu nad biblickým Efezom, napadlo mi pokúsiť sa o to v tejto mešite, ktorá niesla zaujímavý názov Isa-bey cami (mešita Ježiša-Pána).

Hoteloví brigádnici, dvaja mladí Kurdi ma tam raz večer zaviedli. Rituálne sme sa umyli pri mramorom zdobenom vodovode, vyzuli sme si sandále i ponožky a po jemných tkaných kobercoch sme vstúpili dnu. Pri výklenku mihrab, ktorý je orientovaný k Mekke v Saudskej Arábii, kľačal hodža (hlavný duchovný laik, ktorý viedol modlitby). Modlitba sa začala jeho krásnym spevom, pričom sme robili adoračné úkony, ktoré som vzápätí v duchu pokresťančoval. Základné postoje, státie s rukami, zloženými v lone (odovzdanosť); „tykadlové ruky“ na ušiach (počúvanie); hlboké úklony (ako pred kráľom), trojitá prosťacia (poklona až po zem); pseudoružienec so vzývaním tridsiatich Božích mien, pretretie tváre (modlitbou sme akoby pozerali do Božej tváre).

Oslavovali sme spolu jediného Boha (Alaha), hoci oni ho poznali inak ako ja; áno je jeden, ale v troch osobách, ako nám to Ježiš zjavil. Každé z troch kľaňaní som venoval jednej božskej osobe. Hodža ma potom pozval na výborný „vlasový“ koláčik a tureckú kávu „sade“. Pýtal sa ma, či sa nechcem stať moslimom. Ja som mu povedal, že verím, že Ježiš je Boh a vtedy som hlboko precítil, že tu je celý kameň úrazu... priepasť medzi nami, že stojíme na rozličných stranách.

V akého Boha verím?

Ani apoštoli by takéto tvrdenie nedokázali hneď prijať. Po istom úseku ich spoločného putovania a zakusovania jeden druhého sa ich Ježiš pýta: *Za koho ma pokladajú zástupy?* (Lk 9, 18). Táto otázka je

zásadná aj pre nás katolíkov. Je životne dôležitá: V koho to vlastne verím? V akého Boha? Za koho ho pokladám? Poznám ho vôbec? Nie je to len vidina, moja životná halucinácia, ktorú som zdedil náboženskou výchovou? Táto otázka je zásadná aj v tom zmysle, či má zmysel všetko to náboženské, čo robím a čo ma niekedy akoby zatažuje.

Ľudia zvyčajne majú o Bohu skreslené predstavy, neveria mu, lebo sa stretli len s jeho karikatúrami a nepravými maskami. Tieto Božie obrazy ľudia nasadili Bohu: tí, ktorí nás vychovávali, ovplyvňovali, alebo tí, s ktorými sme žili v cirkevnom spoločenstve, alebo ľudia vo svete, ktorí sú do slova stratení vo falošnom svete idolov a masiek Boha. A aké Božie masky si to vlastne človek vytvoril?

• **Boh-hodinár** - ako majster zostrojil svet do najmenších detailov, vytvoril poriadok, harmóniu, zákony ako ozubené kolieska hodín, ktoré do seba presne zapadajú, no viac sa o svet nestará, žije si vlastný život.

• **Boh-záchranár** - je nielen Stvoriteľ, práve príčina všetkého, ale zasahuje aj do chodu sveta, keď sa niečo porantá, pokazí, a treba to zachrániť. Takúto predstavu majú ľudia, ktorí sa na Boha obracajú len v čase núdze, pred skúškami, v životných mrazoch a hraničných situáciách (smrť, rozpad rodiny), alebo napr. v posledných sekundách finále športového zápasu.

• **Boh-policajt** - je skrytý, neviditeľný, no „snorí“ s ďalekohľadom, prenasleduje, všíma sa si každý detail nášho života a čaká s bločkom, kedy sa dopustíme priestupku;

náš život sa tak zdá ako jedna „reality show“.

• **Boh-sudca** - podobne ako policajt nič neodpustí, nezabudne a pri našom zlyhaní prirátava tresty a prípadne pri dobrých skutkoch zásluhu; priazeň takéhoto Boha si vždy musíme tvrdo zaslúžiť.

• **Boh-dedko vševedko** - akoby z rozprávky, s dlhou šedivou bradou, na modrom obláčiku, ktorý v podstate je starý dobráček, aj všetko vie, aj poradí, no je unavený, staromódny, tradicionalistický, nie je už „in“, nejde s dobou.

• **Boh-bábkoherec** - má tak totálne všetko v rukách ako bábkár svoje bábk; všetko je naprogramované, predurčené, všetko sa deje podľa jeho vôle, on je „osud“; aj zlo i dobro, ktoré konáme, robí vlastne on.

• **Boh-energia** - toto je najhoršia a najponižujúcejšia predstava Boha, lebo ho degraduje na obyčajnú duchovnú, neosobnú silu, ktorú môžeme prijať do vlastnej bytosti, alebo blokovať.

Aký je teda ten náš Boh?

Všetky Božie interpretácie sú skresľujúce, od prírody okolo nás až k človeku či anjelom, ktorí sú jeho obrazmi. Tieto obrazy vychádzajú z nedokonalého nosiča, na ktorom je Boží obraz vždy nejaký pokrkný alebo rozmazaný. Boli by sme veľmi ťbohí, keby sme ostali doslova utopení v mori Božích karikatúr a mžližili by sme len vidinám. Aby sme mohli poznať Neviditeľného, Skrytého a Tajomného, on sám sa nám musel zjaviť zmyslovo prístupným spôsobom, lebo my všetko vnímame cez zmysly. Preto Boh vymyslel skvelý plán, že sa zjaví v ľudskom tele, a to sa udialo v Ježišovi z Nazareta. *On je obraz neviditeľného Boha*, hovorí sv. Pavol v Liste Kolosanom. Obraz pravý, pretože *Otca nepozná nik, iba Syn a ten, komu to Syn bude chcieť zjaviť* (Mt 11, 27). A Ježiš nám zjavuje, že Boh je v prvom rade a hlavne OTEC. Na Ježišovi-Synovi sa učíme, aký je Otec. Cirkevní otcovia tvrdili, že Boh povedal jedinú Slovo:

Syn, v ktorom nám povedal všetko a už nemá čo dodať. Syn je Slovo (Lógos) – zmysel, cieľ i dôvod všetkého. V Synovi sa vyslovil celý Otec.

Boh teda nie je otčim, alebo nejaký poručník, hodinár, čo nás splodil a nestará sa o nás. Ježiš nám ukazuje, že je Emmanuel – Boh s nami, je Boh Abraháma, Izáka, Jakuba, Boh konkrétnych ľudí, prítomný a konajúci v ich živote. Celá Biblia je plná svedectiev o aktívnej Božej prítomnosti v živote. A nielen v histórii, v iných, ale Boh sa zaujíma aj o náš život.

Boh nie je záchranár, ktorý príde len na zavolanie. Ježiš nám zjavuje, že je dobrý pastier, ktorý pozná svoje ovceky po mene a vyvádza ich na pašu: *Váš Otec vie, čo potrebujete, prv, ako by ste ho prosili* (Mt 6, 8).

Boh nie je ani policajt a sudca. To sa nám odhaľuje v Ježišovom prístupe k hrieš-

nikom. *Lebo Boh (Otec) neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil* (aby zdvihol prst), *ale aby sa skrze neho svet spasil* (aby podal ruku) (Jn 3, 17).

Boh nie je ani unavený dedko-vševvedko, lebo Láska je vo svojej podstate kreatívna. Pozrite sa na Božie diela, na fantastických ľudí, ktorých vykreditoval Boh, umelecké a architektonické diela Cirkvi...

A nakoniec Boh nie je bábkar, ktorý by z nás robil otrokov, napriek tomu, že bystostne od neho závisíme. Nie, on garantuje našu slobodu ako otec v podobenstve o márnotratom Synovi, ako nám to povedal Ježiš: *Vy ste moji priatelia, ak robíte, čo vám prikazujem. Už vás nenazývam sluhami...* (Jn 15, 14 - 15).

Boh sa zjavuje ako Otec a Syn, teda v Bohu je „my“ – je spoločenstvom osôb, ktoré si komunikujú lásku. A aj táto dýcha-

ná Láska má meno, dokonca je samostatnou Osobou – Duch Svätý. A čo je najúžasnejšie, nielen Ježiš je Syn takého vynikajúceho Otca, ale ako píše Pavol v Liste Galaťanom: v ňom, skrze kresťanskú vieru *všetci ste Božími synmi*. Máme toho istého Otca ako Ježiš, lebo sme si v krste obliekli Krista a aj poklad lásky – Ducha Svätého.

Preto budme ako deti, ktoré sa schúlia do ockovej náruče v dôvere, že sa o všetko stará, pre všetko má zreteľ a nedovolí, aby sa nám vodilo zle, iba ak na istý čas a vždy pre naše dobro. Dôverujeme mu a meditujeme ako synovia cez Ježiša-Syna Boha ako Otca, lebo to je najvernejší obraz, aby sme mohli aspoň trochu vystihnúť tú nepreskúmateľnú hĺbčinu, ktorou je Boh. A skúmame pozorne, aký je ten náš Boh, ten môj Boh, v ktorého verím...

Tomáš Krampl, diakon

KDE HĽADAŤ PRAVDU?

Podľa starodávnej pohanskej bájky, keď bohovia stvorili človeka, rozhodli sa, že pravdu pred ním ukryjú. Keď ju bude chcieť spoznať, aby si ju sám hľadal a našiel. Jeden navrhol skryť ju na vrcholci ľadového štítu, druhý do mušle perlorodky na najhlbšom dne oceánu. Tretí povedal: skryme ju v ľudskom srdci, tam ju určite nikdy hľadať nebude. A tak chodíme po celom svete, hľadáme bez prestania a nemôžeme sa pravdy dopátrať.

Tak ako sa náš život skladá v horizontálnej rovine z minulosti, prítomnosti a budúcnosti, existuje viac paralelných vertikálnych rovin, ktoré sú našim rozumom neobslahnutelné. Je to celá oblasť hospodárstva, vedy, kultúry, filozofie a náboženstva. V nich sa vytvárajú hodnoty a vzniká poznanie a krása. Ľudia si tieto oblasti rozdelili a každý sa venuje niečomu inému. Všetci sa usilujeme prísť k tomu jednému bodu – k poznaniu pravdy, ale v skutočnosti sa k nej stále nemôžeme dopracovať. Aby vývoj mohol napredovať, odkázani sme sa spoluprácu a na vzájomnú komunikáciu. To znamená, že sa musíme usilovať rozumieť jeden druhému a vychádzať si v ústrety. To ale môžeme len vtedy, keď sme **pozorní** k tomu, čo počujeme a zažívame. Náš život letí ako sen, vnímame krátke okamihy svojho šťastia alebo bolesti, ostatné sa nám stráca v behu všedných dní a starosti. Zrak, sluch a často aj city, ako keby sme mali zahmlené a všetko vnímame len povrchné. Tým sa otupuje naša bdelosť ku krásam sveta, k hodnotám ľudí, ktorí sú okolo nás, k minulosti, vďaka ktorej sme tu. K budúcnosti, ktorá závisí práve od tej-

to našej schopnosti byť bdely práve tu a teraz.

Otec arcibiskup Stanislav Zvolenský poslednú Lectio divina v tomto roku kňazov venoval stretnutiu Ježiša s učeníkmi, ktorí putovali do Emauz.

Pripojil sa k nim Ježiš, ktorý sa im však nedal spoznať. Až keď mu vyrozprávali o svojom sklamaní z ukrižovania Krista, v ktorého dúfali, že ich oslobodí, povedal: Vy nechápaví a farbaví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci! Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť a tak vojsť do svojej slávy? Či sa nepamätáte na to, čo bolo oznámené od Mojžiša až po naše dni? Nečítali ste Ezechiela a Daniela? Ani nepoznate naše spevy k Hospodínovi a jeho zaslúbenia? A skoro rozhorčeným hlasom pripomínal dávne slová, vykladal proroctvá, pripomínal činy muža bolesti, vyobrazeného Izaiášom. Nepoznali ho podľa tváre, ani podľa slov, ktoré boli také podobné slovom, ktoré hovoril, kým žil, nepoznali ho ani podľa žiary očí, ani podľa hlasu. Spoznali ho, až keď zobral do ruky chlieb ako otec, ktorý ho rozdeľuje deťom po namáhavej práci dňa. Pri tomto čine lásky poznali konečne jeho ruky žehnajúce a

prebodnuté. Ale v tom im zmizol z očí. Cestou v hanbe hovorili: či nám nehorelo srdce keď s nami hovoril a keď nám vykladal prorokov? Prečo sme ho nepoznávali?

Ako veľmi sa podobáme týmto emauzským učeníkom. Ako veľmi by sme chceli a pravdu nemôžeme nájsť. Pritom Ježiš povedal jasne: *Ja som cesta, pravda a život*. Inými slovami, ak ma budete nasledovať po mojej ceste, nájdete pravdu a budete mať život večný. Čítame a nechápeme, pazeráme a nevidíme, počujeme a nevnímame! Cesta k pravde je cesta lásky a vďačnosti v srdci. K pravde sa nedostaneme len vedomosťami, kým nezapojíme do hľadania pravdy okrem svojej hlavy aj srdce, nikdy ju nenájdeme. A to je tragédia dneška. Naháňame sa za vedomosťami, pracovnými úspechmi, materiálnymi statkami a zabúdame na srdce. Zabúdame, že len v spojení hlavy a srdca môžeme tú skrytú pravdu nájsť. Musíme začať myslieť srdcom, a srdce nám musí horieť. Bez lásky a vďačnosti zostane pravda navždy skrytá, aj keď ju máme tak blízko.

Drahý Ježiš, verím, že si Syn Boží a môj Spasiteľ. Potrebujem, aby Tvoja láska očistila moje srdce od bludov a zla, ktoré som urobil. Potrebujem Tvoje svetlo, aby odstránilo tmu pred mojimi očami, Tvoj pokoj aby vyplnil a uspokojil moje srdce. Otváram Ťa teraz dvere môjho srdca a pozývam Ťa do môjho života. Zároveň si prosím od Teba dar večného života. Amen.

Ľana Hrašková

(Dokončenie zo s. 1)

jednu dobrú vetu. Videli sme to práve počas uplynulého roka kňazov. Kňazstvo je naozaj dar a tajomstvo, a preto, ak sme podľahli tlaku nepriateľov kňazstva vôbec a nepriateľov kňazov, je čas napraviť to. Modlitba má svoju veľkú silu, každý kňaz to dobre vie a každý veriaci to dobre cíti, a práve dnes kňazi veľmi potrebujú modlitbu. Potrebujú mať za sebou ľudí, ktorí vedia byť oporou, vedia pochopiť kňaza, ktorí mu vedia pomôcť a stáť pri ňom. Teda aj týmito riadkami prosíme o modlitbu za

nás všetkých vašich kňazov – odchádzajúcich i prichádzajúcich. Aby sme všetci, my tam, kde odchádzame, a tí, čo prichádzajú, vytvorili jedno veľké spoločenstvo a postupne objavovali krásu kňazstva, a tak svojimi postojmi a svojou láskou ku Kristovi a k Cirkvi vrátili úctu tejto sviatosti. Nech nám pri tom pomôžu aj tieto myšlienky, ktoré k nám prenikli až z Brazílie:

Iba Boh môže dať vieru, ale ty môžeš vdať svedectvo. Iba Boh môže dať nádej, ale ty môžeš dať dôveru svojim bratom. Iba Boh môže dať lásku, ale ty môžeš druhých naučiť

milovať. Iba Boh môže dať pokoj, ale ty môžeš rozsievať jednotu. Iba Boh môže dať silu, ale ty môžeš podržať znechuteného. Boh sám je cesta, ale ty môžeš na ňu nasmerovať iných. Boh sám je svetlo, ale ty môžeš zapáliť toto svetlo v očiach druhých. Boh sám je život, ale ty môžeš v druhých vzbudiť túžbu žiť. Boh sám môže urobiť to, čo sa zdá nemožné, ale ty môžeš urobiť, čo je možné. Boh sám si stačí, ale ráta aj s tebou.

A toto nech je aj odkazom nás, čo odchádzame, všetkým, ktorí ostávajú i tým, čo prichádzajú.

Andrej Fordinál

A OPĀŤ SA LÚČIME

Tento raz po roku, a to so všetkými našimi kňazmi. Nestalo sa to ani raz za vyše dvadsaťročnej histórie nášho farského časopisu, že by odchádzali všetci. Sériu našich rozhovorov začíname s odchádzajúcim pánom farárom vdp. Andrejom Fordinálom. Ak náš nový pán farár dovolí, budeme pokračovať rozhovorom s ním, potom s prichádzajúcimi kaplánmi a napokon by sme sa chceli vrátiť k odchádzajúcim, aby sme neporušili tradíciu a ponúkli našim čitateľom ich spätný pohľad na pôsobenie v našej farnosti.

• **Nebýva zvykom, aby sa kňaz, ktorý bol inštalovaný za farára, po roku lúčil so svojimi farníkmi. Čo sa stalo, pán farár, že opúšťate blumentálsku farnosť a nás, jej veriacich?**

- Bolo to pre mňa veľmi ťažké rozhodnutie, ale kňaz má okrem svojej farskej rodiny aj rodinu pokrvnú, a tá teraz potrebuje moju pomoc. Vzhľadom na túto situáciu pán arcibiskup vyhovel mojej prosbe, aby som mohol byť bližšie k svojej rodine a mohol im byť nápomocný pri riešení aktuálnych problémov. Pretože som zo Senice, preložil ma do Rohožníka, kde je menšia farnosť bez filiálok a nie je tam taká náročná pastorácia ako pastorácia v Blumentáli, ktorá si vyžaduje kňaza naplno, a okrem toho je to bližšie k môjmu rodisku.

• **Pred desiatimi rokmi ste tu takmer rok pôsobili ako kaplán, aký je rozdiel medzi tým, čo bolo vtedy, a čo je teraz?**

- Je rozdiel byť farárom a kaplánom. Ako farár som okrem svojich pastoračných povinností musel riešiť aj všetky ekonomické a právnické otázky a problémy. Keď som prišiel ako kaplán, nepoznal som ľudí, prišiel som do cudzieho prostredia. Keď som sa pred rokom vrátil, našiel som v kostole veľa známych tváří a potešilo ma, že ma veriaci prijali s otvorenou náručou. Bol som však prekvapený, že kostol nebol tak naplnený, ako to bývalo pre desiatimi rokmi. Najviac to cítiť na svätých omšiach večer o šiestej. Možno je to aj tým, že vznikli na okolí nové farnosti, že sme takmer v centre, kde je v tom čase viac svätých omší, že v blízkom okolí nie je nová výstavba a mesto sa zaplnilo úradmi, mladé rodiny si hľadajú príjemnejšie bývanie na okrajových častiach mesta alebo na blízkom vidieku. Potešilo ma však, že v nedeľu a vo sviatky prichádzajú ľudia v hojnom počte a kostol býva plný pri všetkých ôsmich svätých omšiach. Pomerne hojne navštevovaná býva svätá omša s mladými v utorok večer o šiestej, na ktorej spieva náš mládežnícky zbor - Běčkarí. Vtedy prichádza aj dosť vysokoškolákov z blízkeho internátu. Teší nás, že prichádzajú v hojnom počte do nášho kostola aj na spovedň najmä pred sviatkami a pred prvým piatkom.

• **Ozaj, internát. Podarilo sa Vám preniknúť medzi túto vysokoškolskú mládež a rozvinúť medzi nimi pastoráciu?**

- Žiaľ, hoci sme to mali v úmysle, doteraz sa nám nepodarilo bližšie preniknúť medzi vysokoškolákov. Povinnosti a čas nám nedovolili venovať až takú pozornosť študentom, ako by si to zaslúžili. No napriek tomu sme sa pokúsili o jednu zaují-

mavú akciu. Pre mladých a pre mladé rodiny s deťmi sme pripravili v zime lyžovačku v príjemnom prostredí. Všetko bolo zabezpečené: ubytovanie, strava..., no neprihlásil sa nikto. Bolo to pre nás sklamanie.

• **Spomínali ste „Běčkarov“, teda spevácky zbor pri našej farnosti, no pokiaľ viem, účinkuje tu už aj druhý mládežnícky zbor, zatiaľ menej známy.**

- Áno, sú to mladí, ktorí okrem spevu pomáhajú farnosti aj ako animátori pri práci s birmovancami. Tito mladí ľudia pochopili, čo je služba farnosti a zapájajú sa aj do rozličných aktivít.

• **Keď som sa pýtala na pastoráciu vysokoškolákov z „Bernoláka“, spomínali ste, že časové možnosti nedovolili hlbšie rozvinúť túto aktivitu. Čo tak zamestnáva našich kňazov. Neraz som počula: „Čo vlastne robia tí naši kňazi, keď nie sú v kostole - pri oltári alebo v spovednici?“**

- Tých povinností je naozaj dosť: Hoci vo farskej kancelárii je bežne laická pracovníčka, sú prípady, ktoré môže riešiť len kňaz, vtedy musí byť niekto k dispozícii. Okrem toho pán kaplán Kalamen mal každú stredu v kancelárii službu a v utorok chodil na celý deň pochovávať do krematória, Pán kaplán Streicher učil náboženstvo na strednej škole, chodili sme zaopatrovať do nemocnice niekedy aj trikrát za deň. Samozrejme aj do domácností, a to najmä celý prvopiatkový týždeň. Naša farnosť pochováva v krematóriu aj zosnulých z iných farností, a aj keď túto službu vykonáva väčšinou pán diakon Suchanovský, neraz bol pochovávať aj niekto z nás kňazov. Nesmieme zabudnúť na katechézy - sobášne, predkrstné a v priebehu roka na katechézu birmovancov a na prípravuospelých na prijatie sviatosti krstu. To všetko si vyžaduje prípravu a štúdium. Aj na kázeň sa musí kňaz denne pripravovať a starať sa aj o svoj duchovný rast. Tých povinností je naozaj dosť. Sú tu aj matriky, ktoré treba viesť atď, atď.

• **Myslela som, že náboženstvo učia len katechéty.**

- Na strednej škole učil aj pán kaplán Streicher. Dnes učí náboženstvo je práca veľmi náročná a nie vždy prináša očakávaný efekt. Veľa detí prichádza absolútne nepripravených z domu. Často sú to aj deti z neveriacich rodín, ale rodičia chcú zachovať tradíciu, aby dieťa mohlo ísť na prvé sväté prijímanie, resp. na birmovku, či aby sa v budúcnosti mohlo sobášiť v kostole, a to je všetko. Česť výnimkám, ale väčšina rodičov neprispieva k náboženskej výchove svojho dieťaťa, čaká len na prácu katechétov. A pretože deti z domu o Bohu ve-

ľa nevedia, často nechcú chodiť na náboženstvo, chodia ta nasilu, lebo doma nevidia nič, čo by ich viedlo k Bohu, rodičia sa nemodlia a nezúčastňujú ani bohoslužieb. Toto je naša veľká bolesť a aj bolesť Cirkvi. Bolesťou je aj skutočnosť, že viac detí sa prihlasuje na etiku ako na náboženstvo.

• **Keď hovoríme o deťoch, vo sviatky, ale aj v utorky vídam v kostole dosť mladých rodín s deťmi, niekedy i s celkom malíčkymi. Aj na Slávnosti Božieho tela na Primaciálnom námestí bolo veľa mladých s kočíkmi, za čo sa im otec arcibiskup aj poďakoval.**

- To je radosť Cirkvi, keď rodičia privádzajú svoje deti k Ježišovi vo svätostánku. Myslím tým nielen na svätú omšu, lebo možností je veľa. Jednou z nich je vojsť do chrámu s dieťaťom aj mimo bohoslužieb a primerane veku mu vysvetliť, že idú pozdraviť Pána Ježiša, že kostol je Boží dom, miesto, kde vo svätostánku prebýva Ježiš, vysvetliť mu, kto je Panna Mária atď, atď. Zastaví sa aj pred obrazmi Krížovej cesty a opäť primeraným spôsobom porozprávať dieťaťu, čo zobrazuje. Takto sa deti naučia, že chrám je posvätné miesto a nebudú sa domáhať hračiek, cukrikov či iných maškrt počas bohoslužieb, lebo budú od útleho veku vedené k tomu, že sú v Božom dome. Iste, je dobre privádzať deti od útleho veku aj na svätú omšu, pokiaľ tam vydržia. Nie je však dobré v kostole ich udržiavať hračkami a pod.

• **Myslím si, že oproti minulosti má Blumentál ešte jednu bolesť - miništrantov. Aj dnes si jedna pani po svätej omši vzdychla: Koľko tu bývalo miništrantov aj za totality...**

- Keď som tu pôsobil ako kaplán, bývalo miništrantov viac. Chodili sme športovať, na vlety... Teraz musia situáciu zachraňovať starí páni, preto som sa sám pokúšal pracovať s miništrantmi. V pondelok po šiestej svätej omši sme mávali stretnutia. Prichádzalo na ňu asi desať chlapcov, starších či mladších. Vždy bola nejaká prednáška, rozhovor s chlapcami. Počas víkendov sme ich niekedy pozývali športovať, zahrať si futbal... Napriek tomu sa mi nepodarilo na sväté omše vo všedné dni pritiahnúť viac chlapcov. Deti aj mladí ľudia sú preťažení, súčasný spôsob života je jednou z príčin, že im ostáva len málo voľného času.

• **No iste je aj niečo, čo Vás potešilo pri Vašom návrate do Blumentálu?**

- Milo ma prekvapil záujem tradičných a verných Blumentálcov, ktorí už roky denne prichádzajú do chrámu na svätú omšu. Prekvapilo ma, že si ma pamätali, milo sa mi prihovárati, prinášali staršie fotografie a spomínali na zážitky z púti spred desiat-

tich rokov, hlásili sa tí, ktorých som sobášil či im krstil deti. Tešilo ma, že títo ľudia sa ešte stále radi modlia a že Blumentál je stále Domom modlitby.

• **Viem, že Vaším cieľom bolo vybudovať farské spoločenstvo, zomknúť ľudí, ktorí prichádzajú do chrámu. V Petržalke sa Vám to darilo.**

- Áno a možno povedať, že aj pri našej farnosti sú už roky menšie skupinky veriacich, ktoré sa stretávajú, pomáhajú si a aj sa spolu modlia. No Blumentál zachytáva veľa ľudí aj zo širšieho okolia, ktorí prichádzajú len v nedeľu či v prikázaný sviatok na svätú omšu, alebo využívajú možnosť pristúpiť k sviatosti pokánia, je preto veľmi ťažké v takýchto podmienkach vybudovať jednoliate farské spoločenstvo. Boli však príležitosti, keď sme sa s veriacimi okrem

kostola stretli na farskom dvore či v seminárnej miestnosti a aj takéto chvíle pomáhajú budovať blumentálske spoločenstvo.

• **Nedá mi nepoďakovať sa Vám za redakciu i za čitateľov tohto nášho farského časopisu, že ste sa ho ujali s takou láskou a neodmietli ste spoluprácu a prevzali ste tradíciu, že úvodníky píše farár alebo duchovný správca farnosti, ako to robil aj vdp. Herényi.**

- Musím sa priznať, že k tejto úlohe som pristupoval s určitou bázňou, lebo Blumentál mával roky veľmi hodnotné úvodníky z pera už spomínaného vdp. Herényiho. No s Božou pomocou som sa pustil do práce a som rád, že som úlohu zvládol. Dodala mi to aj trochu odvahu písomne vyjadrovať svoje myšlienky a aj takto sa prihovárať veriacim.

• **Je nám ľúto, že okolnosti si vyžiadali**

Váš odchod z našej farnosti. Po tomto pohľade späť na Vaše ročné pôsobenie v Blumentáli povedzte, prosím, aký duchovný odkaz zanecháte nielen našim čitateľom, ale všetkým Blumentálcom.

- Ďakujem všetkým za pochopenie, pomoc, modlitby a prajem všetkým živú vieru, odvahu vyznávať Ježiša Krista a prinášať ho tam, kde chýba pokoj a láska. To bola aj moja snaha v práci pre náš farský časopis.

Ďakujem Vám, pán farár, v mene našich čitateľov, ale aj v mene všetkých Blumentálcov za rozhovor i za všetko, čo ste pre nás urobili počas Vášho ročného pôsobenia v našej farnosti. Uchováme si Vás v našich srdciach a budeme Vás i odchádzajúcich pánov kaplánov sprevádzať modlitbami.

X. Duchoňová

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

V minulom čísle nášho *Blumentálu* v rubrike *Naša farská univerzita* sa príspevok o budhizme skončil takto: **Budhizmus je náboženstvom bez Boha či bohov, významne odlišených od ľudstva, podľa niektorých názorov teda ani nejde o náboženstvo, ale o filozofiu. Budhizmus sa v istých ohľadoch vyvinul ako reakcia na niektoré aspekty hinduizmu. Z tradície preberá vieru v odmenu či odplatu za dobré i zlé skutky (karma) a učenie o kolobehu životov. Učenie budhizmu je založené na odmietaní strastiplného bytia a na hľadaní cesty, ktorá vedie k oslobodeniu z kolobehu života, ktorého podstatu tvorí utrpenie.**

Jedným z cieľov budhizmu je osvojenie si múdrosti, ktorá spočíva v prijatí tzv. kódeku: *Štyri vznešené pravdy* a rozhodnutia riadiť sa nimi.

Prvou je Vznešená pravda o utrpení - každú smrteľnú existenciu sprevádza utrpenie.

Druhou je Vznešená pravda o pôvode utrpenia - utrpenie je spôsobené žiadostivosťou alebo túžbou.

Tretou Vznešená pravda o odstránení túžby - odstrániť túžbu znamená skončiť utrpenie.

Štvrtou Vznešená pravda o ceste, ktorá vedie k odstráneniu túžby. Túto túžbu možno odstrániť vykročením na **Vznešenú osemdielnu cestu**, ktorou po prvýkrát kráčal Gautama. Cesta sa skladá zo správneho názoru, správneho rozhodovania, správnej reči, správnych skutkov, správneho spôsobu života, správneho úsilia, správnej koncentrácie a správnej meditácie a extázy.

Meditácia je potom oslobodenie a ovládanie mysle a potlačanie zmyslových zážitkov, pričom mravnosť je vyjadrená v piatich zásadách:

1. Nespôsobíť bolesť živým tvorom.
2. Nevziať si to, čo nedostanem.
3. Vyhnúť sa sexuálnej nemorálnosti.
4. Vyhnúť sa klamstvu.
5. Vyhnúť sa užívaniu drog a alkoholu, pretože zastierajú myseľ.

Človek podľa budhizmu je odkázaný sám na seba, na svoju vôľu, silu a svoje možnosti. V budhizme idea vlastného ja alebo **idea duše** pozostáva z **piatich prvkov** alebo **Skándh**.

V budhizme idea vlastného ja alebo **idea duše** pozostáva z **piatich prvkov** alebo **Skándh** - z **tela, pocitov, zmyslov, pudov a vedomia** - a jej existencia sa neustále mení. **Neexistuje tu nijaké nemenné ja**, ktoré by

spájalo nový ľudský život s predchádzajúcim. **Existujú tu len vlastné skutky, ktoré podliehajú karme**, čo je neúprosný zákon príčiny a následku, je to zákon, ktorý spája jednu existenciu s druhou. **Cieľom ľudskej existencie je nirvána, stav absolútnej blaženosti, ku ktorej možno dospieť vtedy, keď sa túžba stratí a karma už prestane existovať.** Nirvána nie je zánik tela a duše a nie je ani prázdnotou, no i napriek tomu je nehmotná a večná a ako taká je ľudským jazykom neopísateľná.

Celkom iste, ak toto čítame, je nám to veľmi príjemné a nevíme sa, že človeku, ktorý žije v zmätku nášho hektického storočia, aj veľmi lákavé. Možno práve tu môžeme hľadať nebyvalý nárast rozmachu budhizmu medzi mladými ľuďmi našich čias. Mnohí sú už akoby unavení tradičnými náboženstvami, zvlášť kresťanstvom pozývajúcim na cestu, ktorá je tak trochu v rozpore s prirodzenosťou človeka túžiaceho po dobrom, pokojnom a najmä bezbolestnom živote.

Náuka o nirváne a jej dosiahnutie

„Kto môže dosiahnuť nirvánu?“ pýta sa moderný človek, ktorý je znechutený večným bojom a nepokojom. Pôvodne prevládala názor, že nirvána sa ponúka len mníchom. Toto je v **Hinajáne**, Malom Voze. Učenie pozostáva z niekoľkých doktrín a bolo uznané na stretnutí krátko po Gautamovej smrti. Tam sa uzniesli, že **Hinajána ponúka spasu len mníchom**. Postupne sa však črtá problém okolo spásy, či možnosti dosiahnutia nirvány, pretože sa upiera pospolitému ľudu - laikom. **Laici si cez svoje dobré skutky môžu zlepšovať karmu.** Až keď sa laik znovu zrodí ako mních, má možnosť dosiahnuť nirvánu. Tak sa tu vytvorila akási elita, elita mníchov. Preto

vzniká **Mahajána** alebo **Veľký Voz**. Je to mladšia forma budhistickej filozofie a kryštalizuje sa niekedy na začiatku kresťanskej éry a jej učenie všetkým otvára cestu k nirváne.

Nirvána, ako sa o nej hovorí, je akýmsi vyhasnutím, je to konečný stav bez utrpenia, žiadostivosti, nenávisťi a zaslepenosti. Problémom náuky o nirváne je, že nevieme, či sa pri dosiahnutí nirvány zachováva individuum alebo nie, teda či s vyhasnutím vyhasína aj sám človek, alebo sa jeho podstata zachováva. Ak vnímame nirvánu negatívne, prichádzame k poznaniu, že budhisti sa zhromažďovaním zásluh radšej usilovali o lepšie znovuzrodenie v budúcich životoch. Paradoxne sa stalo, že nirvánu tak nepopierali len tým, že sa stala pre mnohých nedosiahnuteľná, ale ju vytlačili aj zo svojho povedomia.

Ak nirvánu cháпали pozitívne ako šťastný konečný cieľ, ale nie ako úplné potlačenie individua, potom o takýto koniec sa bolo možné aj v živote usilovať, no potom sa takáto predstava v mnohom zhodovala s kresťanskou ideou večného života. Hovoríme tu o konečných skutočnostiach v budhizme, ktoré sú celkovo v ich podstate a našimi slovami neopísateľné. Budha vedel, že sa tu človek bude stretávať s niečím, čo sa mu nedá slovné sprostredkovať. Vety ako: „Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo...“, alebo myšlienka o rozplynutí sa ako kvapka v mori sú natoľko abstraktné, že v podstate o ničom nevytvádzajú, nanajvýš len niečo naznačujú.

Život pre budhistu je životom v ničote a budhista sa málokedy zaoberá problémom dobra a zla, je tu len jeho pohrúženie sa do seba, pochopenie pôvodu vecí, ničotnosti. Je tu jeho harmónia a z nej vyplývajúce chápanie nedostatkov svojich blízkych, no môžeme v tom vidieť aj problém neprotivenia sa zlu, za čo sú často terčom kritiky. Budha prijal život v pokoji, v harmónii v sebe samom, smrť u neho nie je podstatná, je to len návrat do nirvány. Neskôr sa napríklad v mahajánskom budhizme stretáme s ideálom Bodhisattvu, osoby, ktorá sa so súcitu nad svojimi trpiacimi blížnymi

po dosiahnutí úplného osvietenia dobrovoľne vzdá nirvány, teda stavu blaženosti. Budhisti budú smrť prijímať zrejme iným spôsobom, je to predsa možný prechod do parinirvány alebo aspoň k lepšej karme. Azda tu môžeme povedať, že v budhizme je skutočnosťou, že karma neodpúšťa, nedáva možnosť nápravy.

Je paradoxom, že v Indii, kde budhizmus vznikol, následkom vpádu islamských dobyvateľov v 12. - 13. storočí skoro úplne zanikol, a tak sa časom z neho stáva len menšinové náboženstvo.

Pripravil Daniel Dian

Straty a nálezy

V jednej nádhernej záhrade rástol vznešený bambus. Pán ho mal radšej ako ostatné stromy. Rok čo rok bambus rástol a bol čoraz silnejší a krajší. Bambus totiž dobre vedel, že pán ho má rád, a preto bol šťastný.

Raz prišiel pán k svojmu obľúbenému stromu a povedal mu: - Drahý bambus, potrebujem ťa.

Nádherný bambus pocítil, že prišla chvíľa, pre ktorú bol stvorený a s veľkou radosťou povedal:

- Pane, som pripravený. Urob so mnou čo chceš.

Pánov hlas bol vážny:

- Aby som ťa použil, musím ťa vyrúbať. Bambus sa naľakal:

- Vyrúbať, pane? Mňa, najkrajší strom v tvojej záhrade? Nie, prosím ťa, nie. Použiť si ma, ako chceš, pane, ale prosím ťa, nevytínaj ma.

- Mój drahý bambus, - povedal pán, - ak ťa nevytnem, nemôžem ťa použiť.

Záhrada sa ponorila do úplného ticha. Aj vietor prestal viať. Bambus pomaly sklonil svoju nádhernú korunu a zašepkal:

- Pane, ak ma nemôžeš použiť bez toho, aby si ma vyrúbal, tak ma vytni.

- Mój drahý bambus, - povedal znova pán, - musím ťa nielen vyťať, ale musím ti odrezáť aj konáre s listím.

- Pane môj, zmiluj sa nado mnou. Znič moju krásu, ale ponechaj mi konáre a listy.

- Ak ťa neobrežem, nemôžem ťa použiť.

Slnko si zakrylo tvár a zhrozený motýľ odletel. Roztrasený bambus slabým hlasom povedal:

- Pane, obrež ma.

- Mój drahý bambus, musím ti urobiť ešte čosi viac. Musím ťa rozpoliť a vytrhnúť ti srdce. Ak to neurobím, nemôžem ťa použiť.

Bambus sa sklonil až k zemi a zašepkal:

- Pane, rozpoľ ma a trhaj.

Tak pán vyťal bambus, oseká mu konáre s listím, rozsekol ho a vybral mu srdce. Potom ho zanesol k prameňu blízko polí, ktoré trpeli suchom. Jemne napojil jeden koniec milovaného bambusu na prameň a druhý naviedol na vyschnuté polia.

Priezračná, chladná a čistá voda začala tiecť bambusom na ryžové polia, ktoré priniesli bohatú úrodu.

Tak sa bambus stal veľkým požehnaním, hoci bol vyťatý a zničený.

Keď bol nádherným stromom, žil len pre seba a obdivoval svoju krásu. Keď ho vyrúbali, dorážali a znetvorili, stal sa kanálom, ktorým Pán zavlažoval a zúrodňoval svoje kráľovstvo.

My tomu hovoríme utrpenie. Boh tomu hovorí: Potrebujem ťa.

(Bruno Ferrero, Iba vietor)

Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, zachráni si ho.

Čo som ochotný stratiť ja pre Boha? Alebo túžim len nachádzať?

Pripravil A. Kalamen

(Dokončenie zo s. 1)

za rodiny, v ktorých je ohrozený základ mravného a náboženského života, za rodiny lahostajné; za rodiny rozhnevané, za rodiny, čo si nevedia odpustiť a necítia potrebu Božieho života.

Matka, prosíme ťa za rodiny, ktoré sa nevenujú kresťanskej výchove svojich detí;

za rodiny, v ktorých problémom sú rodičia a za rodiny, v ktorých problémom sú deti stratené v dnešnom svete nevery.

Prosíme ťa za tie matky a otcov, ktorí plačú za svojimi pohlúpenými synmi a dcérami, a za tie matky a otcov, ktorí už ani neplačú.

Matka naša, prosíme ťa za rodiny, v ktorých sú opustení, chorí, trpiaci, za rodiny, v ktorých trpia pre svoju vieru, za rodiny poznačené strachom a beznádejou, za rodiny, ktoré dávajú dobrý príklad, v ktorých si uctievajú tvoje Srdce a Srdce tvojho Syna.

O, Matka, koľko sme ti toho museli povedať, koľko sme ti museli priniesť svojich problémov a bolestí, ktoré rania naše srdcia.

Tebe ich všetky odovzdávame, veď ty si naša nádej.

Prijmi nás ako svoje vlastníctvo. Prijmi našu bezhraničnú dôveru.

Matka nášho slovenského národa, buď matkou našich kresťanských rodín; chráň mladé rodiny; bedľi nad životom mladých ľudí, ktorí sa pripravujú na manželstvo a na rodinný život.

Obráť sa k našim bolestiam, premeň srdcia zlých, zotri slzy zarmútených a beznádejných, chráň svätú Cirkev a svätý život našich rodín.

Amen.

Farská knižnica informuje

Niekoľko mesiacov som pozorovala na poličke v našej farskej knižnici objemnejšiu publikáciu v jasnočervenom prebale s tajomným názvom *Filokalia*, až kým som neodolala.

Autorom prekladu ruskej pôvodiny je **PaedDr. Eduard Beke. Filokalia ale-**

bo láska k dobru, kráse a čnosti (Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity, Ružomberok 2008, 590 s.) je naozaj veľmi zaujímavé a poučné čítanie.

V týchto uponáhľaných časoch, keď všetci túžime dosiahnuť svoje ciele čo najrýchlejšie, čo najmenej bolestne, keď pomocou GPS navigácie hľadáme najkratšie cesty, zrazu sa pred náš duchovný zrak stavia ideál náročného duchovného boja, pomalého rastu, neľahkého hľadania nášho vnútorného fažiska, vnútornej rovnováhy, úplne inej ako ponúka súčasný svet. Učiteľmi alebo vodcami na tejto ceste sú pustovníci štvrtého a piateho storočia, ktorí tým, že opustili svet, ktorý nemohol utíšiť ich smäd po duchovne, ocitli sa v tichu a samoty vydaní svojim hĺbikám a tieňom dozreli do mimoriadnej múdrosti a jednoduchosti. Múdrosť ako dar, ako jasné poznanie a odlišenie podstaty od balastu. Jednoduchosť ako svetlo v tuneli. Boj so všetkým nepodstatným a falošným v našom srdci. Zhadzovanie príťaže pred vzletom ducha. Čím podstatnejšia pravda, tým jasnejšia jednoduchosť. Nič mimoriadne, len mimoriadna vernosť maličkostiam. Po tejto duchovnej ceste sa nedá zablúdiť ani sa pomýliť. Je to tá úzka cesta, po ktorej idú len tí, ktorí veľmi chcú nájsť Pravdu a Život, ale je opísaná tak jednoducho, že dostaneme všetci chuť po nej kráčať. Slová povzbudzujú, ale príklady priťahujú.

Knihy má niekoľko častí opisujúcich životy svätých mníchov. Prvá je venovaná patrónovi a vzoru všetkých pustovníkov sv. Antonovi Veľkému. Životopis dopĺňajú jednotlivé poučenia a výroky. Nasledujú životy a príklady sv. Makária Veľkého, blaženého abba Izaiáša, sv. Marka Askétu a nakoniec mnícha Evagriusa.

Filokalia sa nedá čítať ako román, aj keď nás často životopisy k tomu zvädzajú. Filokalia sa musí vychutnávať. Musí zostúpiť z oblasti rozumu do oblasti srdca a zase vystúpiť späť. Múdrosť jej výrokov nás má spontánne napadnúť v električke alebo v aute na križovatke pri čakaní na zelenú. Vtedy splnila cieľ.

V predslove je prísľub vydania jej pokračovania alebo ďalších dielov. Verím, že sa na ne budete tešiť spolu so mnou po tom, keď si prečítate túto časť. Nech vás neodrádza počet strán alebo veľký formát, dá sa čítať aj náhodným otváraním knihy pri hľadaní odpovede na jednotlivé problémy nášho života. Iste budete prevkapaní adresnosťou a časovou sveznosťou jednotlivých rád alebo príkladov. Skúste a presvedčte sa...

Monika Šandorová

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po - Pi: 9,00 - 11,00 h; poobede Po - Pi: 14,30 - 16,30 h;
telefón: 55 56 23 19 (fax), 55 41 02 33, 0904 555 566;
kostol: 55 57 11 78.

SVÄTÉ OMŠE

• **nedela a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (mad.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45 (5 min. pred sv. omšou možnosť pristúpiť k sv. prijímaniu); 6,30; po-pia 16,30; 18,00 h (počas júla a augusta nebýva), v sobotu popoludní len o 18,00 h; • **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov. V deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok (napr. sv. Cyrila a Metoda a Sedembolestnej Panny Márie): 6,00; 7,30; 10,30, popoludní o 16,30 a 18,00 h - všetko slovenské).

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

• **vo všedné dni** ráno a večer počas sv. omši (vždy aspoň v jednej spovednici, podľa toho, ako nám to dovoľujú iné pastoračné povinnosti), a to ráno od 6,20 h približne do 8,00 h (podľa potreby aj dlhšie); večer od 16,30 h približne do 19,00 h (podľa potreby aj dlhšie); • **vo štvrtok pred prvým piatom** a v prvý piatok už od 15,00 h; • **v nedelu**, kedy každého kresťana katolíka zaväzuje povinnosť zúčastniť sa na celej sv. omši, spovedáme **len v čase medzi dopoludňajšími sv. omšami**.

FATIMSKÁ SOBOTA

3. 7. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe sv. ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 17. 7. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

v stredu ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda o 7,15 h; vo štvrtok po sv. omši, ktorá sa začína o 16,30 h, teda od 17,15 do 18,00 h. Saleziáni (Miletičova): vo štvrtok po večernej sv. omši.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 17,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlasíť krst dieťaťa a vyplniť krstný lístok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.
- **pred prijatím sviatosti manželstva** sa začína vždy v prvý pondelok mesiaca. Snúbenci sa stretnú **dva-krát s kňazom, raz s psychológom** a potom s **lektorom prirodzeného plánovania rodičovstva**. Každé stretnutie sa začína vždy v pondelok o 17,00 h na farskom úrade. Treba sa hlásiť aspoň **tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša**.
- **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach pondelky, utorky a štvrtky na fare.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorko od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 - 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 - 11,00 h;
- **právna:** 1. a 3. štvrtok 9,00 - 11,00 h;
- **psychologická poradňa:** vždy v utorko o 19,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretávajú vo štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevy a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA JÚL

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby sa na celom svete voľby vlád konali spravodlivo, transparentne, čestne a podľa slobodného rozhodnutia voličov.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby kresťania všade, ale zvlášť vo veľkých mestách účinne podporovali výchovu, spravodlivosť a mier.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Aby sa všetci rekreanti osviežili na tele i na duši pre svoju každodennú službu.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

2. 7. **Návšteva Panny Márie**
3. 7. Sv. Tomáša, apoštola
5. 7. **Sv. Cyrila a Metoda, slovanských vierozvestov**
16. 7. Panny Márie Karmelskej
17. 7. Sv. Andreja-Svorada a Benedikta, pustovníkov
26. 7. Sv. Joachima a Anny, rodičov Panny Márie
27. 7. **Sv. Gorazda a spoločníkov**
30. 7. **Bl. sestry Zdenky Schelingovej, panny a mučeníčky**

POZÝVAME NA...

- počas letných mesiacov (júl, august) nebudú v našom kostole vo všedné dni bývať sväté omše o 18,00 h okrem soboty. V sobotu nebýva svätá omša o 16,30 h;
- v auguste bude Farská knižnica zatvorená;
- rozlúčková svätá omša s našimi kňazmi bude 30. 6. o 18,00 h.

Efektívne rodičovstvo krok za krokom

V čase od 11. septembra do 23. októbra 2010, každú druhú sobotu (25. 9., 9. 10., 23. 10.) od 8,30 do 13,00 h sa v priestoroch bratislavského pastoračného centra Quo Vadis uskutočnia celkovo štyri stretnutia kurzu Efektívne rodičovstvo krok za krokom. Kurz je určený pre rodičov (jednotlivcov alebo manželské páry), ktorí majú deti vo veku do 6 rokov. V rámci kurzu budú preberané základné princípy pozitívnej výchovy a ich aplikácie do praktického rodinného života.

Záujemcovia o kurz sa môžu prihlásiť na e-mail adrese: hkr@pobox.sk, alebo telefonicky v pracovnom čase: 02/57510210. Prosíme uviesť meno, adresu, počet a vek detí, e-mail a telefón.

Organizátorom podujatia je Hnutie kresťanských rodín na Slovensku. **-kah-**

Ospravedlňujeme sa nášmu bývalému pánu kaplánovi Marekovi Šenkárikovi i našim čitateľom, že v májovom čísle v rozhovore nebolo uvedené jeho meno. Na otázky odpovedal teda vdp. **Marek Šenkárik**, teraz farár v Lehotě pri Nitre. **Redakcia**

(Dokončenie zo s. 3)

národov preto skoro a právom uznala sv. Cyrila a Metoda za otcov svojho kresťanstva a svojej kultúry. Ich dielo je aj veľmi dobrým prínosom pre rast spoločných kresťanských koreňov Európy.

Časy, v ktorých žijeme, keď dvadsať rokov po zániku režimu nepriateľského Cirkvi opäť zažívame z mnohých strán nepriateľstvo, „nás priam nabáda nebyť ľahostajní k cyrilo-metodskému dedičstvu, ale naopak, zveladiť ho a zveladené odovzdať budúcim generáciám. Starosť a upevnenie cyrilo-metodského odkazu je najlepšou garanciou národnej, náboženskej i kultúrnej prosperity. Povzbudil nás k tomu aj Boží služobník Ján Pavol II., keď pri návšteve Ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme ešte v r. 1981 povedal: Ostaňte verní dedičstvu sv. Cyrila a Metoda. Poznávajte ho stále lepšie, do hĺbky vo všetkých životných rozmeroch, so všetkými dôsledkami pre jednotlivcov i pre spoločenský život. Neprestajte žiť podľa neho, buďte mu verní, ochraňujte a zveladujte ho v istote, že je základom vašej duchovnej veľkosti a skutočnej kultúrnej výšky národa.“ To sú už slová Mons. Štefana Vragaša, ktoré sú asi vhodným odkazom pre našu súčasnosť. **Pripravila X. Duchoňová**